

Nu is het nog rustig (8+)

JETSE BATELAAN /
THEATER ARTEMIS / HET
ZUIDELIJK TONEEL /
HETPALEIS

Versnellen en vertragen

Pieter T'Jonck

Gezien op 11 oktober 2026
hetpaleis, Antwerpen

'Nu is het nog rustig' van Jetse Batelaan is een onwaarschijnlijk vormexperiment: het versnelt en vertraagt de tijd in één overrompelende analyse van soapseries om te eindigen als een moraliteit uit lang vervlogen tijden, toen we nog niet als kippen zonder kop achter elke onbenulligheid aanhouden en zo vergaten waarom we leven. Of een jeugdig publiek (8+) die finesse snapt is twijfelachtig, maar de ouders die uit waren op 'een gezellig avondje uit' met 'de kids' wacht wel een ongemakkelijke les.

13 OKTOBER 2026

Een recente flauw-plezante radiospot voor een streamingdienst voert een man op die veel te snel spreekt (en de liefde bedrijft). Reden: dankzij zijn goedkope abonnement kan hij onbeperkt series *bingen*, maar het aanbod is zo groot dat hij op dubbele snelheid moet kijken om alles te zien. Zo gaat hij ook leven en spreken. Precies dat gebeurt in 'Nu is het nog rustig' van Jetse Batelaan: we zien acht personages, waaronder drie koppels, onverstaanbaar snel praten en springerig gesticuleren alsof ze figureren in zo'n serie die aan dubbele snelheid *ge-binged* wordt.

Soap als canvas

Die acht hyper kinetische poppetjes kennen elkaar in diverse contexten. Gerard (Joep van der Geest) is een dokter van middelbare leeftijd, gehuwd met Annemie (Willemijn Zevenhuijzen) en collega van de jongere geneesheer Ibrahim (Imrane Tarrahi Akajjoua). Die heeft een relatie met Felix (Jakob Vrancken). Felix werkt zonder enige overtuiging (of zin voor verantwoordelijkheid) op een verzekeringskantoor. Annemie en Ciska (Lotte Diependaele) zijn z'n collega's. Gerard komt bij Ciska's vriend Steven (Elias De Bruyne) terecht als zijn stoppen doorslaan. Steven is namelijk een therapeut. Al die personages komen ook wel eens in de supermarkt waar Mia (Alice Boedhoe) de kassa doet. Mia gaat ook fietsen met Ciska en Annemie. De enige die buiten het kringetje staat is Abel

(Seppe Somers), een pizzakoerier en verwoede gamer die een oogje heeft op Mia.

Het is een *soap*, met alle wel en wee die je van zo'n serie kan verwachten. Maar dan in *overdrive*.

Klinkt dat als het basisstramien van een soap? Het is er ook één, met alle wel en wee die je van zo'n serie kan verwachten. Maar dan in *overdrive*. Op tachtig minuten maken we meerdere afleveringen mee. Annemie wordt vijftig en klaagt over het vreemde gedrag van Gerard. Gerard kent abrupte driftbuien. Hij vraagt de anderen om stiekem een feest te organiseren voor Annemie. Ondertussen krijgt Ciska slecht nieuws over haar gezondheid te horen maar Steven is net dan in geen velden of wegen te bekennen. Het feest loopt uit de hand en eindigt op slaande ruzie tussen Annemie en Gerard. Die belandt bij de therapeut, maar het mag niet baten: Annemie zet hem aan de deur. Ook tussen Ibrahim en Felix botert het niet meer. Navrante verhalen van alledaagse miserie in een wereld waar het niemand aan iets schijnt te ontbreken behalve... de tijd om te bedenken waar dit allemaal over zou kunnen gaan tenzij dan de juiste buffelmozzarella bij de juiste spinazieblaadjes. Alleen tussen Mia en Abel – de *have-not* -bloeit er iets moois.

Guillaume Bijl on speed

Net als in een tv-soap speelt elke scène zich af in één locatie: de supermarkt van Mia, het ziekenhuis, het verzekeringskantoor, het park, de protserige keuken van Annemie en Gerard, de slaapkamers van Ibrahim en Felix én van Annemie en Gerard, de consultatieruimte van Steven en de schrale kamer van Abel. En dan is er nog het bushokje waar haast nooit iets gebeurt behalve dat een plastic zakje treurig wappert tegen de paal met de uurregeling van de bus. Alleen al de manier waarop Batelaan het met zijn team (decor en licht Theun Mosk, kostuums Liesbet Swings, geluidsontwerp Bob Hermans) klaarspeelt om snel, sneller, snelst te snijden tussen die locaties maakt 'Nu is het nog rustig' tot een belevenis. Haarscherpe foto's op achterdoeken die stijgen en dalen als gek, aangevuld met raak gekozen objecten, wekken steeds weer de indruk dat je naar een 'echte', bijna te 'echte', te herkenbare - clichématige - wereld kijkt. Decors als installaties *on speed* van Guillaume Bijl.

De enigen die niet echt lijken zijn de mensen die in deze locaties opduiken.

De enigen die niet echt lijken zijn de mensen die erin opduiken. Hun opgedraaide stemmen en gebaren maken ze tot figuren van bordkarton. Dat is meteen een tweede reden om dit te zien: het duurt wel even voor je doorhebt hoe ze het klaarspelen om zo snel te brabbelen, maar zeker is dat de acteurs beroofd werden van hun stem. Ze mogen alleen lippen wat een tape laat horen. Daar ben je zeker van als de stemmen uitfaden, en een doordringende orgeltoon alles overstemt. Die stemmendiefstal leidt al heel vroeg in het stuk tot een crisis als de techniek het laat afweten en stemmen gaan zwerven of met luid gekraak, als van een microfoon die uitpluigt – wegvallen. Ondertussen gaan de doeken steeds sneller op en neer en stuiteren de acteurs steeds sneller de ontsprende plot achterna.

Waarheid in voice-over

Net dan begint een ander verhaal. Een zuiver audioverhaal. Een man en een vrouw praten in *voice-over*, op vertrouwelijke toon, met elkaar. Dat verhaal overstemt de hectische drukte op het podium steeds luider. Na enige tijd blijkt dat de vrouw (Diependaele?) een actrice is die niet meer mag acteren maar enkel haar stem leent aan andere stukken. Ze verkapt dat ze vroeger nog wel een script kreeg maar de laatste tijd gewoon moet praten over wat maar bij haar opkomt. Die twee stemmen gaan, op aandringen van de man, dan eens kijken in welk stuk ze op dat moment dan speelt. Dat is natuurlijk het stuk dat we zien. Bovendien blijkt dat de man – waarvan je steeds sterker vermoedt dat hij de vrouw wil verleiden – als twee druppels water op Gerard lijkt. Tot helemaal op het einde beide verhalen in elkaar gaan overlopen. Zij wijst hem er tactvol maar duidelijk op dat het niets zal worden tussen hen, en dat ze dus ook zijn cadeautje, een potje basilicum, niet wil aanvaarden. Net dan zien we Gerard in het stuk zelf aan de bushalte staan met een pot basilicum in de hand. De eerste én enige keer dat de bushalte een actie koppelt aan dat beeld van absolute desolate eenzaamheid.

De vrouwenstem rekt de tijd. Ze *maakt* tijd. Een minuut worden er drie, de laatste seconden zijn er in realiteit minstens dertig.

Hoe rustig de stemmenvrouw ook klinkt, ze is er, als actrice, niet beter aan toe dan de spelers op de vloer die hun stem kwijt zijn. Zij is haar spel, haar lijf ontstolen. Maar daar gaat het Batelaan vermoedelijk niet in de eerste plaats om. De vrouw spoort het auditieve alter ego van Gerard aan om de jonge kijkers iets mee te geven dat echt van belang is nu de voorstelling bijna om is. Iets wat hem ooit bijzonder trof, iets waar hij zelf naar verlangt, wat dan ook. Ze rekt daarvoor de tijd. Ze *maakt* tijd. Een minuut worden er drie, de laatste seconden zijn er in realiteit minstens dertig. Maar audio-Gerard komt maar niet op een geschikt antwoord. In de laatste seconde lijkt het hem te dagen, maar stroboscopen snoeren hem de mond. Zijn tijd is om. Of: het verblindende inzicht komt te laat.

Een zweer die op uitbarsten staat

Terwijl het toch simpel is. Als een vignet tussen de nu krankzinnig snel op en neer dansende decordoeken en de vloer die gaat opbollen als een zweer die op barsten staat komen Mia en Abel op een bankje in het park steeds dichterbij elkaar. In de allerlaatste seconde volgt een innige zoen. Batelaan zet hier een oude beeldvorm in: de waarheid zit verborgen in de achtergrond. Het doet me denken aan Joachim Beuckelaars schilderij 'De Welvoorziene keuken' (1556). Je let in dat doek, door de rijkelijke dis die op het voorplan bereid wordt, haast niet op het Bijbelse verhaal van Martha dat in de achtergrond, als een vignet, te zien is. Martha beklaagt zich erover dat Maria naar Jezus zit te luisteren terwijl zij druk in de weer is in de keuken. Waarop Maria zegt dat eten in het niets valt vergeleken bij Jezus' boodschap. Vertaald naar 'Nu is het nog rustig': al die drukke mensen, dat zijn Martha's, zo bezeten door levensbelangrijke onbenulligheden dat ze vergeten waar het echt over gaat. Over aandacht en liefde voor elkaar dus.

Klinkt misschien een beetje lullig. Al te voor de hand liggend. En toch ook niet. Want al weten we dat dus allemaal, we vergeten het ook steeds weer. Gek genoeg ook door te veel te kijken naar *soaps* die dat probleem breed uitsmeren als amusement, maar nooit doorgaan tot op het punt waar het raakt. *Soaps* verstrooien. We verstrooien ons tot we er, als de Gerard in dit stuk, aan onderdoor gaan.

Batelaan zet een paardenmiddel in: hij werkt zodanig op de zenuwen dat je niet meer naast de futiliteit van de personages en hun besognes kan kijken.

Of dit 'werkt' voor een publiek van 8+? Ik betwijfel het wat. Het zal zeker wel gniffelen over die volwassenen die druk doen om niets – herkenbaar! Maar of ze alle subtiliteiten in de beeld- en klankconstructie oppikken? Of het werkt voor de ouders van die 8-plussers: zeker wel. Batelaan zet een paardenmiddel in: hij werkt je met de nauwelijks te volgen, hypernerveuze plotlijnen zodanig op de zenuwen dat je niet meer naast de futiliteit van de personages en hun besognes, noch naast de futiliteit van *soaps* en 'series' kan kijken en zo dat laatste, nietige vignet als een verlossing ervaart. Eindelijk een beeld dat ertoe doet. Een moraal van het verhaal.

Daar zit ik achteraf wel wat mee. Die moraal is, uiteindelijk, ook maar een plaatje. Een mooi plaatje. Hartverwarmend. Maar wat als we dat nu net zo snel vergeten als de levensbelangrijke onzin die eraan voorafging? Wat evenwel blijft is een verbluffende demonstratie van theatrale intelligentie. Dat moet je zien.